

spurgte Rigsdagsmanden for Veile (Hammerich): hvor giver denne Lov sig dette Skin; hvorledes fremtræder den som en kirkelig Lov, naar det dog er bevist, at den er en Communallov, at den fremtræder som saadan og ikke udgiver sig for at være Andet, og hertil svarer jeg: den stempler sig allerede i sit Navn som en kirkelig Lov. Den ærede Rigsdagsmand for Veile meente, at det var urigtigt, at kalde den en Menighedslov, thi det var en Sognelov; den ærede Kirkeminister troede, at han kunde forliges med Rigsdagsmanden for Veile, naar hver af dem fik Sit og de kaldte den en Sognemenighedslov, men det er et Forlig, som jeg rigtignok føler mig overbevist om, at den ærede Rigsdagsmand for Veile, umulig kan gaae ind paa, thi en Sognemenighed bliver dog ved at være en Menighed, og Loven vedbliver at være en Menighedslov; et Sogn er et verdsligt, et communalt Begreb, men med en Menighed er ikke det Samme Tilfælde; vi bruge ikke dette Udtryk „Menighed“, saavidt mig bekjendt, undtagen om christelige Menigheder, altsaa i selve Navnet betegner Loven sig som en christelig og en kirkelig Lov, og naar det ikke er en christelig og kirkelig Lov, men væsentlig kun en Communallov, en Sognelov, saa er altsaa dette Navn, som den giver sig, et Skilt, der er hængt ud, som den ikke svarer til; det er, for at jeg skal gjentage det fra et Par Sider brugte Udtryk, et kirkeligt Skin, som Loven giver sig. Na, dersom det blot gjaldt om Titlen, saa var Sagen af mindre Betydning, thi saa kunde man ændre den, og saa kunde man ganske vist ikke kalde Loven en Sognemenighedslov, naar den dog i det Væsentlige var en Menighedslov; man kunde saa kalde den en Sognelov; men det er ikke alene i Titlen, at dette Skin fremkommer, det findes ogsaa i mangfoldige af Lovens Paragrapher, og mangfoldige af disse maatte fuldstændig omstøbes, for at dette kirkelige Skin, som findes i Lovens Titel, men som ikke svarer til Lovens Indhold, kunde blive fjernet.

Jeg var, som sagt, egentlig ikke forberedt paa at tage Ordet om og mod Loven i dette Dieblis, og paa dette Standpunkt, og der er desuden talt saa mange, saa gode, og kraftige

Ord mod den, at jeg føler, at det Bedste, jeg har at gjøre, er, at slutte mig til de Udtalelser, vi allerede have hørt, og da navnlig til de ærede Rigsdagsmænd for Veile (Hammerich), for Hjørring (Fischer) og for Odense Amts 7de Valgkreds (C. Petersen); men inden jeg sætter mig, skal jeg endnu tillade mig at udtale min Taknemmelighed imod den Forsamling, nemlig det andet Thing, som har gjort, at Loven er kommen til os i den Skikkelse, den nu har, og ikke i den Skikkelse, hvori den blev hiint Thing forelagt. Jeg kan heller ikke nu gaae med Loven; jeg maa, som alle de, der hidtil have havt Ordet, udtale mig imod den og gaae mod den; men jeg kan dog nu med en ganske anden Rolighed imødesee dens Skjæbne, end det vilde have været mig muligt, hvis den ikke var bleven saaledes behandlet, saaledes beklippet og beffaaeret, som steet er i det andet Thing.

Fischering: Der er noget Farligt ved at komme til at tale om en Lov, efterat saa Mange have talt imod den, naar man ogsaa er imod den, thi man fristes derved mod sin bedre Overbeviisning til at tage dens Forsvar og søger enhver Flig, hvortil man kan hæfte Noget, som kunde tjene til Forsvar for den. Jeg troer, at den sidste Taler har givet mig nogen Anledning dertil, navnlig med Hensyn til det, han satte i Forbindelse med hvad der tidligere er sagt, nemlig, at det var en Sognelov og ingen Menighedslov. Nu forekommer det mig tværtimod, at det er en Menighedslov, som forsøger at erobre Sognefager; den er, naar man tager den hele Valgorganisme, den hele Sammensætning af Menighedsraadene — den være nu mere eller mindre rigtig, mere eller mindre fuldstændig — bestemt til at gaae ud fra Menighedsbetragtninger og ikke Sognebetragtninger; Sammensætningen skeer med et bestemt Menighedsformaal; men naar man saa seer hen til, hvilket Brug man vil gjøre af det Raad man saaledes har kaldt sammen som et Menighedsraad, saa er det ganske vist, at det, man især vil bruge det til, er til at tilegne sig Sognefager, og det er det jeg har imod Loven. Den bliver ikke paa Kirkeforsatningens Gebeet, men den gaaer udenfor det. Dersom man f. Ex. havde sagt: en saadan Organisation,